

Porovnávacia analýza permakultúry s inými filozofickými platformami

Monika Žiaranová, 439703

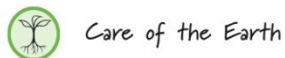
Rôzne definície permakultúry

- Permakultúra je tvorivá dizajnová odpoveď na svet s klesajúcou dostupnosťou energie a zdrojov (David Holmgren)
- Permakultúra je integrovaná veda o dizajne (Bill Mollison)
- Permakultúra nie je samostatná disciplína. Jedná sa skôr o dizajnový prístup založený na prepojení rôznych disciplín, stratégií a techník (Toby Hemenway)

Permakultúra

- uprednostňuje využitie súčasného bohatstva pre obnovu prírodného kapitálu, predovšetkým stromov a lesov, ako dokázaného zdroja bohatstva pre zabezpečenie ľudstva v budúcnosti s menej fosílnymi palivami
- zdôrazňuje „nový dizajn“ zdola hore, ktorý začína u jednotlivcov a domácnosti ako hýbateľa zmeny na trhu, v komunite a na kultúrnej úrovni
- na fundamentálnejšej úrovni hlásala pravdepodobnosť určitého stupňa kolapsu a pádu technológie, ekonomiky a dokonca spoločnosti
- nazerá na predindustriálne udržateľné spoločnosti ako na modely, ktoré odrážajú najzákladnejšie systémové a dizajnové princípy pozorovateľné v prírode a ktoré odpovedajú postindustriálnym systémom (Holmgren)

Permaculture Ethics

Care of the Earth

Care of People

Fair Share

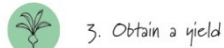
& Design Principles

1. Observe & interact

2. Catch & store energy

3. Obtain a yield

4. Apply self-regulation & accept feedback

5. Use & value renewable resources & services

6. Produce no waste

7. Design from patterns to details

8. Integrate rather than segregate

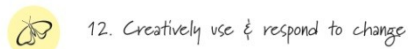
9. Use small & slow solutions

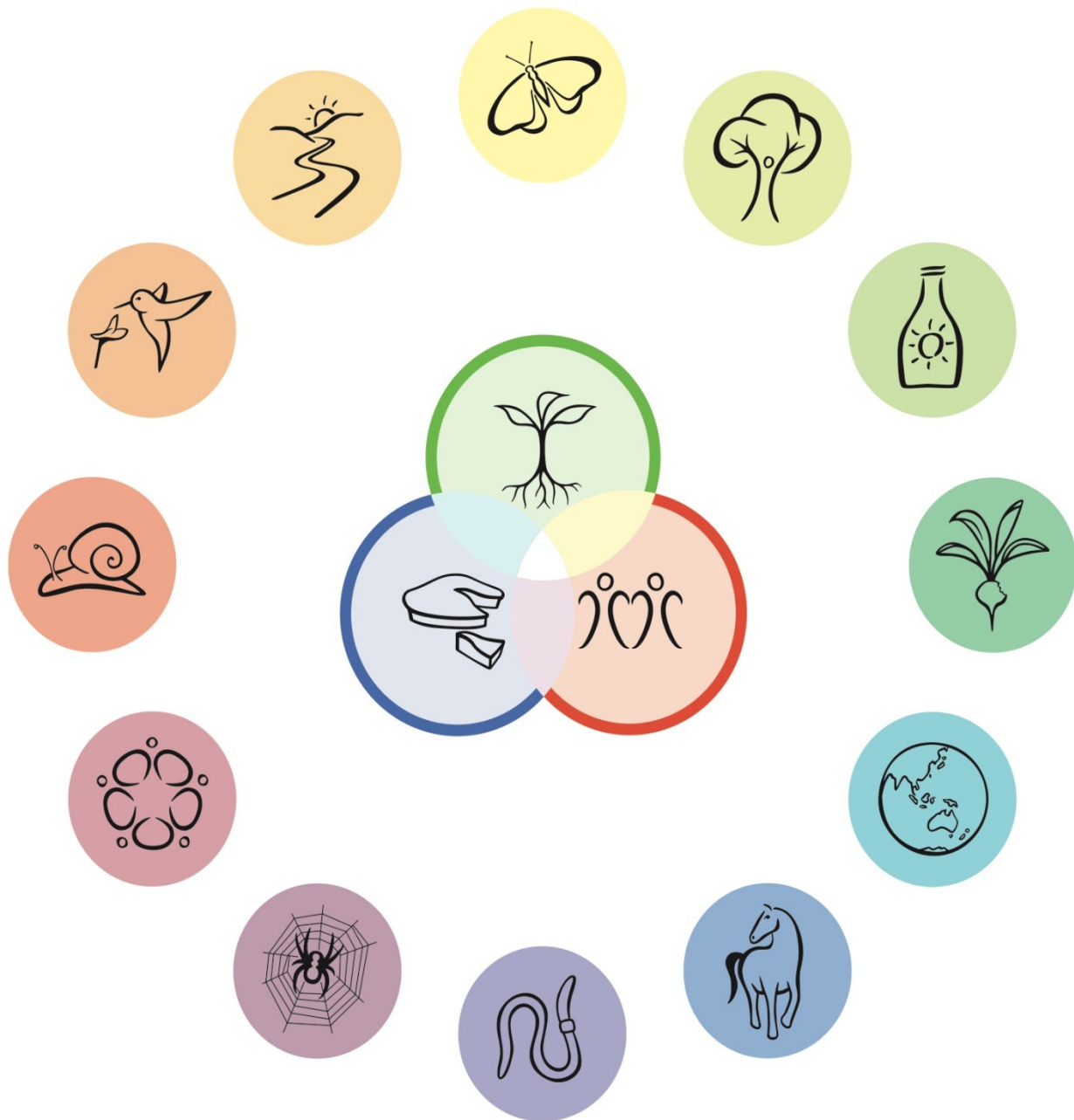
10. Use & value diversity

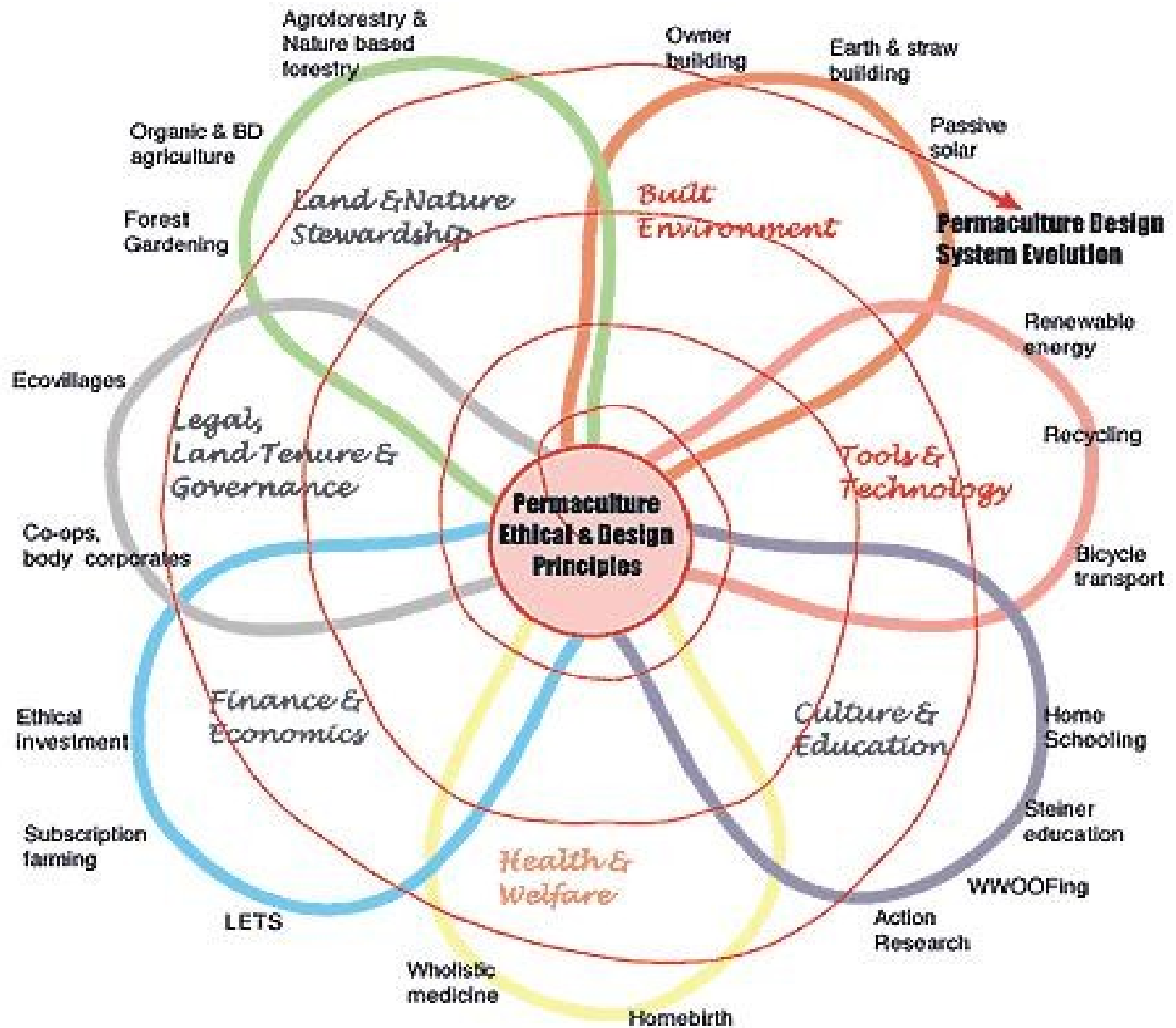
11. Use edges & value the marginal

12. Creatively use & respond to change

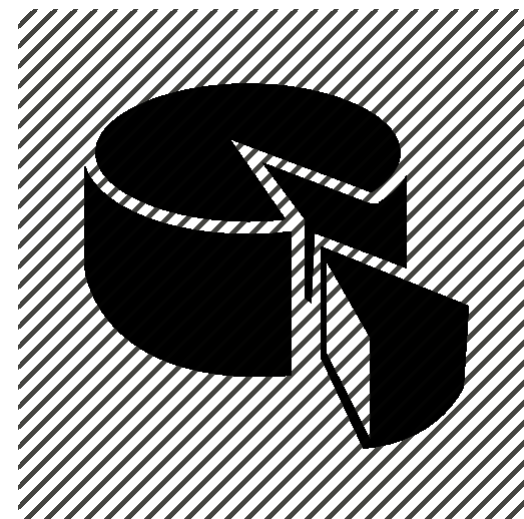

Permakultúrny kvietok (Holmgren)

Etika a permakultúra

Etika predstavuje súhrn morálnych zásad a postojov, ktorými sa riadi jedinec alebo skupina ľudí. Permakultúrna etika je postavená na troch pilieroch, ktoré vo vzájomnom prieniku vytvárajú základ trvalo udržateľného spôsobu života ľudí na Zemi.

Starostlivosť o ľudí

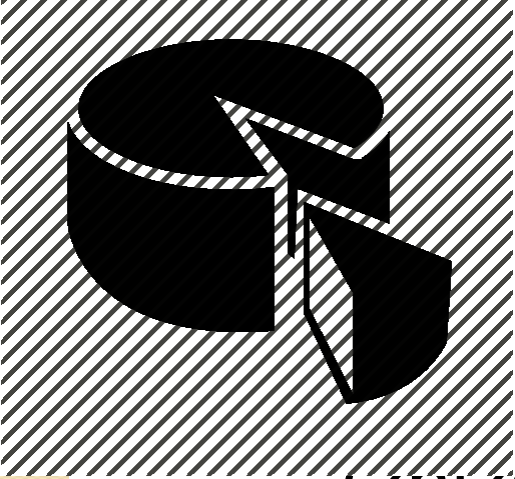
- (o seba, o svoje zdravie, o svoju rodinu, o komunitu a región, fairtrade, znižovanie dopadu globalizácie, uvedomenie si odkiaľ veci prichádzajú)
- Vytvorenie systému, kde práca neznamena naháňanie prostriedkov aby sme prežili
- Uspokojovanie základných potrieb seba a iných
- Zabezpečenie zdravých, čerstvých a dostupných potravín
- Vytváranie spoločenstiev
- Podporovanie svojho regiónu
- Uvedomé nakupovanie – odkiaľ veci prichádzajú a za akých podmienok pre prácu ľudí sú vytvorené
- Nepodporovať novodobý hyzenizmus a otrokárstvo
- Spolupráca, nie konkurencia

Starostlivosť o ZEM

(rastliny, živočíchy, pôda, voda, vzduch zachované v ich prirodzených podobách a prostrediach s im vlastnými vlastnosťami)

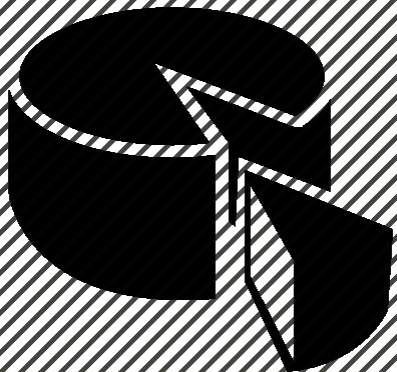
- Zveľadovanie pôdy
- Šetrné využívanie vody
- Používanie ekologických postupov hospodárenia, tvorby potravín
- Využívanie vhodných a primeraných technológií
- Dopriatie radostného života zvieratám chovaným pre úžitok
- Umožniť divej prírode sa k nám priblížiť a putovať bez ohrozenia krajinou
- Vytváranie opatrení proti erózií, povodniam a znečistení
- Znižovanie dopravy a jej dopadu na prostredie
- Efektívne využívanie neobnoviteľných aj obnoviteľných zdrojov.

Zdieľanie

(znižovanie konzumu, poznanie „miery“.
Spoločné využívanie prostriedkov,
poznatkov, spolupráca)

- LETS
- Lokálne meny
- Výmenný obchod
- Zdieľanie áut, bicyklov, náradí, záhrad
- Uvedomené znižovanie spotreby/konzumu
- Zdieľanie informácií

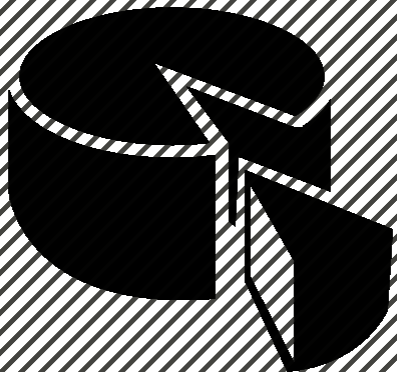

Permakultúra a marxizmus

Marxizmus – spoločnosť sa skladá zo sociálnej základne (materiálna a sociálna oblasť) a sociálnej nadstavby (morálka, zákony, umenie,...)

- Predajná cena – vykorisťovanie, je to cena materiálu, cena práce a zisk, ktorý si majiteľ výrobku jeho predajom zarobí – kapitalista
- Dva paradoxy v kapitalizme:
 - človeka má práca šľachtiť, má ho robiť zručnejším a lepším, má ho obohacovať. No v kapitalizme človek pracuje, aby vytvoril čo najviac hodnôt a teda čím najvyšší zisk. Neprimeraná, dlhá, ťažká práca – nechutenstvo do práce. V kapitalizme práca teda človeka vykorisťuje a zneužíva na tvorbu hodnôt
- modernizácia – veľký zisk, ktorý robotníci vytvárajú, je opätovne používaný na modernizáciu a teda na likvidáciu pracovných miest. Marx to považuje za podpokopávanie vlastných základov kapitalizmu

Permakultúra a marxizmus (možné) spoločné znaky

Spoločné vlastníctvo (lokálne a v širšom zmysle slova)

- Prispievanie jednotlivca do spoločnosti podľa svojich maximálnych možností
- Brat' len na základe svojich nutných potrieb
- Spolupráca
- Dávanie prednosť začleňovaniu pred oddeľovaním
- Participatívne umenie a hudba
- Sociálna rovnosť a spravodlivosť (?)

Permakultúra a Albert Schweitzer

- Albert Schweitzer – teológ, filozof, lekár, muzikológ, organista, etik,...

- Misijná činnosť medzi domorodcami
- Nobelova cena za mier
- V Afrike z vlastných prostriedkov postavil nemocnicu pre miestnych obyvateľov
- Schweitzer hľadal odpoveď na otázku, či by sa mohla nazývať „jeho“ kultúra etickou a či by sa ňou mohla stať
- Podľa neho existuje všadeprítomná a prerastajúca vôľa k životu, ktorá je daná všetkým živým organizmom
- Dielo Náuka úcty k životu
- „Jsem život chtějící žít, uprostřed života chtějícího žít.“
- „Etika tedy spočívá v tom, že prožívám naléhavou potřebu mít ke každé životní vůli stejnou úctu jako ke své vlastní. Tím je dán i myšlenkově nutný základní princip mravnosti. Dobré je život uchovávat a podporovat; zlé je život ničit a omezovat.“

Permakultúra a Albert Schweitzer

Permakultúra – žiť tu a prevziať zodpovednosť za svoj život

- Cieľom permakultúry je vyššia kvalita života, ktorý by bol spojený s prostredím a šetrný voči prírode.
- Starostlivosť o ľudí – pomôcť ľuďom zabezpečiť prístup k zdrojom potrebných pre ich existenciu
- Treba začať od seba, ak chceme niečo zmeniť
- Za najväčších protivníkov etiky úcty k životu považuje Schweitzer bezmyšlenkovitosť, egoistickú sebazáchovu a spoločnosť.
- Dôležitý vzťah k iným (všetkým) bytostiam, nielen k rodinným príslušníkom
- „Pre primitíva má solidarita úzko ohraničený priestor. Obmedzuje sa v širšom zmysle na jeho pokrvné príbuzné, to znamená členy jeho kmeňa, ktorí pre neho znamenajú rodinu vo veľkom.“
- „Akonáhle človek začne premýšľať o sebe a svojom vzťahu k ostatným uvedomí si, že človek ako taký mu je rovný a že je jeho blížnym. Počas pozvoľného vývoja pozná, že sa kruh jeho zodpovednosti rozširuje, až v sebe zahrnie všetky ľudské bytosti, s ktorými príde do styku.“ (Schweitzer)
- Pro etického človeka, teda toho, ktorý poslouchá na základě úcty k životu príkaz pomáhať všetmu živému, je život „svätý sám o sobě.“ (Schweitzer)

Schweitzer, budhizmus a permakultúra

Budhizmus verí v odplatu dobrých a zlých činov (karma) a učí o plodbehu života.

- . ukazuje na cestu ukončeniu utrpenia, ktoré predstavuje opätovný cyklus znovuzrodenia – kompromis medzi zmyslovými pôžitkami a asketizmom (zdržanlivosť v uspokojovaní potrieb)
- Utrpenie v živote je spôsobované túžbou po predmetoch dostupných ľudským zmyslom, najvyšší cieľ – nirvána
- Prúdy –panteistické, ateistické aj teistické (nie je náboženstvo, je to „Cesta“ k dosiahnutiu uvedomenia si reality pravdy o živote)
- Budhizmus – zásadný princíp nenásilia
- Podľa Schweitzera je však „robenie nenásilia“ ignorantské a egoistické, človek má prevziať zodpovednosť, nie byť iba „nenásilný“
- „Indickí učitelia bráhmánizmu a džínizmu oslavujú, rovnako ako Buddha nenásilie, ktorému hovoria „ahinsa“ a vidia v ňom vznešenú etiku. Avšak takto zmýšľajúca etika je nedokonalá a neúplná. Dovoľuje človeku egoizmus, dovoľuje, aby dbal výhradne na svoje blaho, o ktorého dosiahnutie usiluje pozorovaním nečinnosti, ktorá je v súhlase s pravým poznaním.“ (Schweitzer)

Vegetariánstvo: budhizmus a permakultúra

- Dve vetvy budhizmu:
- Mäso-áno – ak sami zvierá nezabijú alebo nebolo zabité kvôli nim – je to v poriadku. Tiež prijímajú mäso ako almužnu alebo keď im bolo ponúknuté od hostiteľov (platí zásada, že nesmeli byť zabití kvôli nim)
- Mäso – nie – striktní vegetariáni argumentujú tým, že jedenie mäsa podporuje priemysel, ktorý vytvára zlo, násilie a smrť
- Budha údajne doporučoval nejaké druhy mäsa, zatiaľ čo iné, by sa jesť nemali
- Druhá vetva tvrdí, že Budha a komunita okolo neho boli vegetariáni
- Pri permakultúrnom chove nejde len o mäso, ale aj o funkčné využitie ďalších výstupov, ktoré poskytuje chov týchto zvierat a o ich integráciu do ekosystému pozemku (Marek Kvapil)

Joga

- Joga – filozoficko náboženský smer, meditačná prax a teória
- Oslobodenie od hmotnej existencie
- Dôležité zdokonaľovať telo a zmyslové orgány
- Jej praktiky používa aj budhizmus či džinizmus
- V rámci zdravia a duchovnej pohody odporúča Holmgren napríklad Jogu

Ďakujem za pozornosť.

Zdroje:

- HOLMGREN, David. *Permakultura: principy a cesty nad rámec trvalé udržitelnosti*. Svojanov: PermaLot, 2006. ISBN 80-239-8125-0.
- SCHWEITZER, Albert. *Nauka úcty k životu*. Praha: DharmaGaia, 1993. ISBN 80-901-2257-4.
- <http://www.getsemany.cz/>
- <http://www.permakulturacs.cz/>
- <http://permakultura.sk/>
- <http://www.potravinovezahrady.cz/>
- www.buddhanet.net